

рия съ 12 топа. Всичко: 30 батареи, 40 скадрона и 96 топа съ 20,000 души.¹⁾

— Въ седемъ часа сутринта руситѣ окончателно потеглятъ за Сливенъ.²⁾ Това било, както казватъ и старитѣ сливенци, „рано въ понедеѣльникъ, на день „Шамана“, когато се рѣсятъ лозята“.

Най-напрѣдъ вървѣли казацитѣ, а слѣдъ тѣхъ цѣлата кавалерия, слѣдъ нея 6-я и 7 я корпуси и 5-та дивизия. На двѣ английски мили отъ Сливенъ тѣ срѣщатъ турскитѣ аванпостове. Нѣкои отъ плѣненитѣ казвали, че визирѣтъ пристигналъ въ Котелъ на прѣдния день и че днесъ (31 юлий) се очаквалъ въ Сливенъ. Втората бригада на Бугскитѣ лансери, единъ полкъ казаци и 4-я полкъ на егеритѣ ударватъ напредъ къмъ пѣтя, който водѣлъ къмъ Сливенскитѣ боази (вѣроятно отъ Бършанъ къмъ Аркърж-Куручъ до салханитѣ). Генералъ Рюдигеръ се насочилъ срѣщу турскитѣ артилерийски отдѣления, но билъ възпрѣпятствуванъ отъ Гжста гора. (Вече повторно до самия градъ се спрменува за *Гжста гора*: aber ein dichter Eichenwald verhinderte sie deutlich zu erkennen. Гората е била джбова, но днесъ отъ такава между Бършанъ и Сливенъ нѣма ни поменъ³⁾). Надѣсното крило на рускитѣ войски почвата била по-отворена. (Тая почва е днесъ около шосето между артилерийскитѣ казарми до Балдарамския мостъ). Сражението не е било още започнато както трѣбва, когато турската пѣхота и кавалерия отъ Сливенъ ударватъ къмъ Нова-Загора³⁾). Генералъ Рюдигеръ получава заповѣдь да иде на лѣво и ги спре. Въ тая посока той се съединява съ генералъ Шереметевата бригада и е разполагалъ вече съ 25 скадрона и 28 топа. (Това е било при западния край на баиря Бършанъ). Руситѣ отъ тукъ ударватъ на турцитѣ, а князь *Горчаковъ* съ 8 батареи и

¹⁾ Приблизително същото число и у Chesney, Russo-Turkish campaigns of 1828-1829, London, 1854. Ср. D-г Michelsen, Das Türkische Reich. Leipzig, 1854, 5. 83 — 84.

²⁾ Стари сливенци разправятъ, че руситѣ сж имали голѣми прѣпятствия поради тежката си артилерия по пѣтя отъ Драгоданово за Сливенъ. Тоя пѣтъ освѣнъ че билъ тѣсенъ и никакъвъ, но минавалъ прѣзъ дебели гори, които трѣбвало на мѣсти да се съчатъ, каквото се случило и когато руситѣ потеглили отъ Сливенъ за Ямболъ покрай Бършанъ, лозята на Г ю ч м я и Артакларската кория. Рускиятъ офицеръ, който дошълъ до града, не е можалъ да види не само турскитѣ укрѣпления, но и самия градъ. М о л т к е пише на три мѣста за д ж б о в и г о р и прѣдъ самия Сливенъ. Едната е била покрай Айвалж-дере, като почнемъ отъ Япаа баиръ до Айвалж-деренския мостъ на шосето Сливенъ — Карнобатъ. Тукъ е имало вѣковни джбови дървета, послѣднитѣ отъ които сж били изкоренени около 1850 г. Именно тукъ князь Горчаковъ атакувалъ турцитѣ, както ще се види.

³⁾ По Chesney, единъ полкъ отъ турска кавалерия се е намиралъ до града (posted near the town).